

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТИВ За кордоном.

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0877 — Тел. У. Н. Союз: BErgen 4-1018

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ТРУМАН РОЗПОЧАВ ДЕМОКРАТИЧНУ ПЕРЕДВИБОРЧУ КАМПАНІЮ З ДІТРОЙТУ

У Дні Праці, в понеділок 6 вересня, виступив президент Труман шість промов у стейті Мішиген у приватності 750,000 людей. Головні промови виступив в Дітроїті до 125,000 зібраних, а крім того ще промовляв в Гренд Репідс, в Гемтрем, в Понтіак, Флінт, і Ленсинг. Зміст промов зміряв до того, щоб показати необхідність перевибору кандидатів Демократичної партії на головні федеральні становища на наступних чотири роки. Виступив Труман проти Республіканської партії. Він остеріг робітничі маси Дітроїту й стейту Мішиген, що на випадок вибору кандидатів Республіканської партії почнеться „ера страху“, яка загрожувала американським установам вільної праці й вільних підприємств. Труман виступав робітничою громадською реорганізацією й взяти участь у виборах, щоб повалити закон Тейт-Гартлі, який, на його думку, починається до поневолення робітництва.

ВОЛЕС ЗАКИДАЄ РОБІТНИЧІМ ПРОВІДНИКАМ УГОДОВСТВО У ВІДНОШЕННІ ДО ТРУМАНА.

Нью-Йорк. — У Дні Праці виступив промову на конвенції Електричної Юнії в Нью-Йорку Генрі Волес, кандидат Прогресивної партії. Він використав цю нагоду, щоб гостро накинутися на внутрішню й закордонну політику президента Трумана й на провідників обох головних американських центральних робітничих організацій, закидаючи їм „політику угодовства“ (апізетства) супроти Трумана. На конвенції було 1,000 делегатів. Деякі з них оплескували Волеса, інші викликали ворожі оклики. Конвенція відбувається в Мангтан-Сентер.

СТРАЙК ВІЗНИКІВ ПОШИРИВСЯ НА СТЕЙТ НЬО ДЖЕРЗІ.

Нью-Йорк. — Найбільша робітничка юнія в краї, а це Міжнародна Юнія Візників, приналежна до Американської Федерації Праці, прийняла резолюцію, щоб полішити місцевим відділам право заявлятися за кандидатами політичних партій при виборах. У права юнії не могла знайти способу, як припинити страйк відділу 807 своєї юнії, який тривав від середини минулого тижня, а який через неділю поширився з Нью-Йорку на стейт Нью-Джерсі. Страйк загрожував спаралізуванням поставання матеріалів для продукції, головним матеріалів для кравецької індустрії. Досі зголосили свою участь у страйку 13,000 візників.

ГРОМАДЯНИ РОСІЙСЬКОГО РОДУ ЗАКУПИЛИ МІЛЬОН НЕРСЬКУ ФАРМУ.

Монро, Н. Й. — У неділю 5 вересня зіхалося 6,000 громадян російського роду на відкриття фарми величини 600 акрів, положеної частинно в мільйонерській колонії Токсидо. Фарма належала до підприємства Шіфелін і за неї заплачено \$182,000. Вона має бути вжита на прийом для росіян, які приїждять в Америку. Під час відкриття заманіфес-

З'їзд американсько-української молоді в Акрон, Огайо

НЕБУВАЛИЙ УСПІХ 11-ТОЇ КОНВЕНЦІЇ ЛІГИ УКРАЇНСЬКОЇ
МОЛОДІ ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ

Акрон, Огайо, 7-го вересня. — В суботу, неділю і понеділок, в дні 4., 5. і 6. вересня, в цьому місті відбулася 11-та з черги річна конвенція Ліги Української Молоді Північної Америки, що увійде в історію американських українців як одна з найбільш успішних організаційно-громадських імпрез та культурних маніфестацій. Для самої молоді американсько-української генерації організаційно-громадських імпрез та культурних маніфестацій. Для самої молоді американсько-української генерації організаційно-громадських імпрез та культурних маніфестацій.

ПІДГОТОВКА КОНВЕНЦІЇ.

Конвенцію попередила довша підготовка, яку з подивогідною енергією, солідністю та розумом і наполегливістю виконав місцевий Комітет молоді з Геновефа Зепко на чолі. В склад очолюваного нею конвенційного комітету входили: Віктор Полк, заст. предс.; Енн (Зепко)-Мекговен, коресп. секретарка; Джейн Полк, рекорд-секретарка; Андрій Дудра, касієр. При цьому генеральному комітеті існували ще комітети з окремими призначеннями: 1. перед-конвенційний з Евою Зепко на чолі; 2. пронаглядний з любльських зв'язків, очолюваний Евою Кудера; 3. реєстраційний, під проводом Дороти Судомір; 4. фестивалний під проводом Ольги Зепко; 5. прийомний з передсідницею Юлією Тресиддер; 6. річницька з Іваном Полком; 7. балетний з Віктором Полком; 8. мешканцевий з Енн Мекговен та 9. соціальний під проводом Андрія Дудри. Перебіг та вислід конвенції виявили, що ці комітети й їх керівники виконали величезну роботу і їм насамперед треба завдячувати цей безприкладний успіх конвенції. Це теж виявили й підтвердили делегати, як кілька кратно та при різних нагодах вшанували членам поодиноким комітетів, зокрема їх „головнокомандуючому“, Геновефі Зепко, бурхливу овацію та повстанням з місць віддали пошану їх трудові.

ПРИВІТ МЕМОРА АКРОНУ, ЧЕС. Е. СЛУСЕРА.

Мейор міста Акрон, Чес. Е. Слусер, виступ якого привітали довгими оплесками, сказав від себе привітання конвенції американсько-української молоді, бажаючи їй успіху в нарадах. Він висловив надію, що місцевий конвенційний комітет зробив все можливе, щоб конвенція була успішна та щоб її учасники вивели з Акрону якнайкраще зв'язання. „We, the people of Akron, we want you. We want you to have a good time“ — говорив мейор Слусер, висловлюючи окреме вдячність за конвенцію в його місті, бо він брав активну участь в організації американської молоді. Він знову привітав зібраних, знову побажав успіхів та висловив переконання, що конвенція матиме енергію й вміння виконати ті завдання, які собі намітила.

ПАЛОМНИЦТВО ДО АКРОН

В цей „Лейбор-вікенд“ місто Акрон стояло під знаком конвенції української молоді. Припадок, що в тому самому часі відбувалася в Акрон конвенція місцевих ветеранів і з цієї нагоди теж ціле місто було замане прапорами. Вже в четвер після полудня до Акрону почали приїжджати всіма засобами локомотиву, потягами, літаками, автобусами та приватними автоматами делегати української молоді з різних місцевостей. Офіційний конвенційний реєстр виказує їх 672 з 35 різних міст Злучених Держав і Канади. Але загальну кількість учасників конвенції треба обрахувати на понад 1000 осіб. Це саме вже свідчить про розміри конвенції, її популярність, та важливість її нарад і рішень, як і про ці великі завдання, що стояли перед конвенційним комітетом.

ВІДКРИТТЯ КОНВЕНЦІЇ.

Конвенція почалася в суботу, дня 5. вересня в год. 1-шій після полудня в головній конференційній залі репрезента-

Геновефа Зепко,

Голова Конвенційного Комітету. Її та інших членів Комітету і управлі Ліги з Данилом Слободяном на чолі його найбільшому співробітнику Теодорові Шумейко, треба насамперед завдячувати великий успіх конвенції. Крім них, головному заступу в успішній організації та виконанні Фестивалу, мають її головний керівник, Ольга Дмитрів, голова місцевого Фестивального Комітету — Ольга Зепко, диригент Хорів: Степан Марусевич, Степан Андрусевич і Олександр Юрченко, як теж усі виконавці програми.

НОВА ЕКЗЕКУТИВА ЛІГИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Одинадцять річна конвенція Ліги Української Молоді Північної Америки вибрала в дні 6-го вересня свою нову екзекутиву в такому складі:

Предсідник: Михайло Задорський, Клівленд, Огайо; 1. заступник предс.: Геновефа Зепко, Акрон, Огайо; 2. заступ. предс.: Теодор Шумейко, Юніон, Н. Дж.; заступ. предс. на Канаду: д-р А. Вахно, Віндзор, Антеріо, Канада; рекорд-секрет.: Софія Кудера, Акрон, Огайо; фінанс. секретар: Борис Пішко, Питсбург, Па.; касієр: Еміль Заблоцький, Дітройт, Міш.; дорадники: Данило Слободяно, Елізабет, Н. Дж.; Честер Моастирський, Питсбург, Па.; Йосип Лисогір, Нью-Йорк, Н. Й.; Іван Іванчук, Дітройт, Міш.; Петро Кейсі, Дітройт, Міш.

Найбільш активних і заслужених вже на всіх ділянках життя американсько-української молоді. Він перебрав даліше ведення конвенції, даючи їй свій великий вклад в успіх її нарад. Секретарювали Ольга Фігель і Дороти Мураль. Нововибраний предсідник конвенції призначив ще три комісії, пресову, резолюційну і виборчу.

СВІТОВИЙ МИР — ПРОБЛЕМОЮ МОЛОДІ.

Виступ Йосипа Лисогіра. З першим докладом на конвенції виступив громадянин і один з провідників молоді і касієр Ліги, капітан Американської Армії, Йосип Лисогір. Говорив на тему: світовий мир — вашою проблемою. Це власне молоді завжди поносили найбільш жертви у війні і з цього теж випливає її заінтересування проблемою миру. Не диво, що головнокомандуючий союзницьких збройних сил під час війни, генерал Айзенгавер відмовився від переклику найбільшій пошесті, яку йому насувала 6 кандидатів на президента Злучених Держав, і перебрав завдання

ВОЛОДИМИР БАКАД З НЬО ЙОРКУ ПРЕДСІДНИКОМ КОНВЕНЦІЇ.

На пропозицію голови Ліги, Данила Слободяна, перейдено до вибору предсідника конвенції. Поставлено трьох кандидатів і вибрано Володимира Бакада з Нью-Йорку, одного з

БОЛЬШЕВИЦЬКЕ НАСИЛЬСТВО В БЕРЛІНІ

ПРОТЕГОВАНА І КЕРОВАНА СОВЕТАМИ КОМУНІСТИЧНА
ТОВАПА ЗАХОПИЛА БУДИНОК МІСЬКОЇ РАДИ.

Заарештовано 19 західних поліцистів та прядержано п'ять зв'язкових західних старшин і шість американських кореспондентів.

Берлін, 7 вересня. — Від кількох днів протегована советськими окупаційними властями та керована ними комуністична товпа почала конкретну акцію для здобуття повної контролю цього міста. Заходи в цьому напрямку скеровані насамперед проти Міської Ради, що є легальною німецькою владою міста. Вчора комуністична товпа вдерлася та захопила будинок цього легально вибраного німецького міського самоуправління, а большевицька поліція заарештувала 19 поліцистів зі західних зон, що берегли будинку. 27 західних німецьких поліцистів ще скриваються в будинку перед советським арештом. Крім того, поліція зі советського сектора вдерлася до приміщення західних зв'язкових офіцерів та „в імені советського військового управління“ не тільки заарештувала згаданих 19 західно-німецьких поліцистів, але теж 5 союзницьких зв'язкових старшин та 6 американських кореспондентів. Німецька Міська Рада після того залишила советський сектор міста і відбула свій нараду в британський сектор. Рішено відбутися нові вибори до Міської Ради в дні 14-го листопада. В нарадах не брали участі комуністичні представники. В цій до краю напруженій атмосфері Берліна, військові губернатори чотирьох окупаційних потуг продовжували в ньому свої наради над технічним здійсненням московського договору дипломатів щодо одної валюти в Берліні та перерванні советської блокади міста.

ГОМУЛКА КАСТЬСЯ.

Варшава, 7 вересня. — Заступник большевицького прем'єра Польщі, Владислав Гомулка, якого було відсунено на дві місяці від участі в уряді, визнав вчора публічно свої „ужили“ та обіцяв поправитися, признаючи подиктовану Москвою „партійну лінію“. Він зокрема „змінив“ свою думку щодо Тіта та його ересей і підтримує Комінформ в боротьбі проти нього. Два дні тому Гомулку усунуто з посту генерального секретаря польської компартії.

УМЕР Д-Р ЕДВАРД ВЕНЕШ.

Прага, 6 вересня. — Минулої п'ятниці, дня 3-го вересня, умер в 64 році життя другий після Масарика президент відновленої після першої світової війни Чехословачкої республіки д-р Едвард Венеш. Він умер у своєму літньому домі в Сєзімові Устї. Похорони мають відбутися завтра.

ПАПА ЗИВАЄ НІМЦІВ „ДО ОСТАННЬОЇ КРАПЛІ КРОВІ“ БОРОНИТИ РЕЛІГІЙНОЇ СВОБОДИ.

Рим, 6 вересня (АП). — Папа Пій XII. вчора вперше після війни звернувся до німецьких католиків, визнаючи їх „до останньої краплі крові“ боронити своїх релігійних вольностей. Папа говорив по-німецьки і хоча він виразно не назвав перед ким німці повинні „до останньої краплі крові“ боронити релігії, проте це було ясно, що перед советським атеїзмом.

БРИТАНІЯ ЧИСТИТЬ ЧЕРВОНІХ З ВІДПОВІДАЛЬНИХ ПОСТІВ.

Лондон, 7 вересня. — Британський уряд продовжує чистку комуністів з відповідальних державних постів. Це відноситься головним до дослідів в справах атомової енергії, з яких тепер вичищено відомого вченого д-ра Кебота Сетон Була, що був членом комуністичної партії.

К. ЛЕВ ЕТА БОЛГАРСЬКИХ БОЛЬШЕВИКІВ ПРОТИ АМЕРИКАНСЬКОГО ДИПЛОМАТА.

Софія, 6 вересня. — Пресовий відділ болгарського міністерства закордонних справ виступив зі закидом, що американського заступника консула в Софії, Доналда Фрімена Івінга, відкликано в липні з його посту тому, бо він мав бути в мішаний у „шпигунську аферу“ у зв'язку з болгарським визвольним рухом. Департамент стейту у Вашингтоні назвав це твердження брехнею і тенденційною „сфабрикованим маневром“.

КИТАЙСЬКИЙ „ХРИСТИАНСЬКИЙ ГЕНЕРАЛ“ ЗГІНУВ НА СОВЕТСЬКИМ ПАРОПЛАВІ.

Москва, 7 вересня. — Тут офіційно повідомлено, що відомий як „християнський генерал“, ген. Фенг Юг-гєян, разом з дочкою згинув на советському пароплаві „Победа“, як той доплив до порту в Одесі. „Победа“ це той сам пароплав, на якому мали виїхати з Нью-Йорку советські учасники Самарини і Касенкіна. „Християнський генерал мав

(Докінчення на стор. 4-тій).

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1102 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Державі США і закордоном:			
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з понеділка (англійською мовою):			
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На пів року	\$1.50	Six months	\$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BYANT 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Доходження у справі шпигунства

Комісія для дослідження неамериканських діянь в палаті репрезентантів оприлюднила недавно загальний звіт із дотеперішніх доходжень у справі розгалуження шпигунської діяльності комуністів в урядових колах.

Опінія громадянства щодо доцільності способу доходжень і переслухань є поділена. Більшість без застережень підтримує працю комісії, а інші критикують її за це, що мовляв — заважає завдає кривди особам, проти яких тільки витягнуто підозріння, які не вистачили на судові обвинувачення і есентуальний присуд. З огляду на ошу різноманітність в поглядах, варт познати комісії за поглядами самої комісії на цю справу.

На вступі звіту комісія заявила ось що:

"Ми не робимо спроб подати в нашому звіті кінцеві висновки, до яких комісія змагає, бо кожний день приносить нові факти, які нам треба вичерпно прослідити. Нашою ціллю є розголосити і витягнути наверх кожний факт, який стоїть у зв'язку з цією шпигунською змовою, яку склали комуністи і яку перевели вони в наших ексекутивних установах. Доки це стається, можуть по являтися і далі тимчасові звіти. Кінцевий звіт не припізниться ані на один день поза час, потрібний для виготовлення підсумків на підставі великої маси дослідів, запитів і провірок, які лежать перед нами і нашим помічним штабом дослідників та підкомітетів".

З такою засторогою приступила комісія до самого звіту. Видко, що члени комісії поступали обережно й тому наперед кажуть публіці, чого вона може надіятися від звіту в теперішній стадії дослідів. Так упередивши, комісія реструє дотеперішні свої спостереження й каже, що вже стверджено деякі факти, які можуть бути поміченими при дальшій розгляді. До стверджених фактів зараховує комісія таке:

1. Провірку, яка виявляє, що під час останньої війни і після неї були зорганізовані численні комуністичні шпигунські шайки в урядових ексекутивних бюрох, які виконували свої завдання у спілці й через Американську Комуністичну Партію і через її агентів і пересілали до Росії важливі інформації, які мали основне значення для нашої оборони й безпеченства. Російські комуністи працювали при таких шпигунських діяннях рука в руку з американськими комуністами.

2. Встановлення поза всякий

сумнів, що заходить потреба дальшого рішучого, впертого і відважного слідства, щоб ствердити, які особи брали участь у таких проступках діянь в минулому та яких методів уживали вони в минулому для настановлення своїх дбайливо дібраних комуністичних агентів й їхніх попутників на ключеві й урядові становища. Це на те, щоб порозбивати всі комуністичні шпигунські змови й діяння, які переводяться ще й тепер. Такий стан повинен спонукати до якнайпильнішої уваги членів комісії, бюро генерального прокуратора і судейську велику лаву, яка працювала під його доглядом, а теж і Федеральне Бюро Інвестицій. Комісія думає, що змагання до виключення шпигунства з федеральних установ повинно спонукати до співпраці Більді Дім'я конгрес, як теж і обі великі політичні партії.

3. На доказ, що комісія хоче щиро співпрацювати з ексекутивними бюроми у вичисленні уряду з нелояльних і неамериканських практик, вона відкрила свої архіви з документами про лояльність різних урядових осіб для житку ексекутивних чинників. Урядові використовували ці архіви як слід, бо тільки в біжучому році понад 14,000 разів приходили вони до архівів за провіркою. Однак комісія стверджує, що ексекутивні департаменти не відплачувалися взаємністю під цим оглядом.

4. Тому, що комісія ще не покінчила інвестицій, вона не зажадала ще від генерального прокуратора поставити декого в стан обвинувачення за кримінальними.

5. Провірка й досліди переконали комісію про потребу ухвалення нових законів для охорони Республіки перед темними конспіраціями й хитрими новомодними затіями комуністів для закриття їхньої шпигунської й іншого роду діяльності.

Ствердивши ті факти, комісія вказує на небезпеку, яким має заридити нове законодавство і подає від себе вказівки, до чого нові закони мають змагати, а саме:

Спонукати комуністів до реєстрації з метою, щоб їхня теперішня підпольна діяльність могла бути витягнена на денне світло; виключити законом комуністів від федеральних становищ і наложити кари на таких, які як комуністи, підступом відстануться на урядові становища, або на таких, що їх туди перепачують; відмовляти комуністам пашпортів до виїзду закордон, звідки вони могли б організувати заговори проти Злучених Держав; заборо-

Лев Ясінчук.

Скитальці в новій фазі

Порядкування в комуністичних партіях світу, себто строге ввведення одної провідної лінії встановленої Комінформом, (зн. Кремлем), започатковане виступом проти югославського диктатора Тіта, докотилося й до Австрії. Слаба тут ця партія, бо тільки в одному краю Каринтії, що межує з Югославією, впало при виборах 8% голосів на комуністичну лісті; але своєрідно галасливо пропала робити вона досить вітру й може в поверхового глядача викликати враження поважної сили. Що ця партія навіть при невеликому числі членів представляє дійсну силу, це не підлягає сумніву особливо тих спостерегачів, що знають її безоглядність як у ставленні цілей, так у доборі засобів.

У домашньому спорі поміж Тітом і Комінформом має палць й австрійська комуністична партія і з того приводу зарисовується у ній навіть два напрями: один стоїть на позиції лівої австрійської домашньої партії, а другий на становищі чужинним комуністам

вступу до Америки для ведення їхніх затів в нашій країні; поправити теперішні закони в справі шпигунства і накласти кари для урядовців, які видають урядові тайни зі шкодою для нашої безпеки; ухвалити закон, який накладає би обов'язок на ексекутивну частину нашого уряду співпрацювати в цій справі з законодавчою віткою.

Всі ці бажання повинні бути переведені вже під час найближчої сесії конгресу.

Комісія стверджує ще, що під час її праці військові кола відмовлялися свого свідчення, яке мало на меті провірити, чи хтось є комуністом, чи ні й тому комісія негдує на таку поведінку.

З повищого звіту можна пізнати, що комісія вже осягнула а що ще хоче осягнути. Факти, які вже виявлено, потрясли американським громадянством. Проте, доки комісія не викінчить цілої праці, не можна видати повного осуду в цій справі, бо вона дуже складна. Тому треба добре слідити за нею аж до самого кінця, щоб могли опісля видати холодний і справедливий осуд. Однак вже тепер можна сказати, що комісія зробила велику прислугу країні, виявляючи факти про комуністичну діяльність в Америці, досі заголові невідомі. Як дехто з переслуханих осіб на цьому хвилі цілком невинно, то це видідає направити. Ця "кривда" є нічим у порівнянні до комуністичної загрози.

вищі безоглядної підчиненості Москві. Коли тепер переведуть прийняття австрійської комуністичної партії до Комінформу, то очевидно, що концепція якоїсь окремої, внутрішньої - австрійської партії зовсім впаде.

Для збільшення своїх впливів, а тимсамим для добуття права поповнити свої ряди, видає ця партія в Австрії клан підписки платень усіх категорій, а для селянства — переведення рілничної реформи на зразок Сов. Союзу. Для позискання селянства мала б навіть молодь, об'єднана в комуністичних організаціях, іти помагати в рілних роботах селянам.

Австрія має право удержувати власну армію в числі 53 тисяч чоловіків (з поліцією й граничною сторожею включно). Тепер австрійські комуністи сідають і на проти-військовий пропагандний конік. Роблять добродіями молоді й податковців, що мусять б на організацію війська видати одноразово 2 мільярди шілінгів, а відтак річно на вдержання — біля по 500 мільйонів шілінгів. Не вірючи в те, щоб їх пропаганда в тій справі могла мати успіх, заходяться вже наперед біля того, щоб мати свої ячійки, як у будучих кадрах мужи, так і старшини. Успіхи пропаганди противітської справи тому сумнівні, бо ж кожний бачить, що всі держави опановані комуністами, які вдержують велетенські армії й горячково заходяться для їх наймодернішого озброєння. Очевидно, що навіть слабо озброєна Австрія становити буде таки якусь перешкоду у планах комуністичного походу на Захід.

Українські скитальці, що живуть в Австрії, слідкують з увагою за тими внутрішніми подіями в тому краю і прислухаються до тієї метушні, що її викликає організація 16 західно-європейських держав, реформа валюти в Німеччині, що викликала блокаду Берліна Советами й протизаходи західних альянтів, дунайська конференція в Београді, чі розмови західних держав з Молотовом і Сталіном.

Кожний зо скитальців свідомий того, що від дальшого розвитку тих подій залежить у високій мірі їх дальша доля і їх життя. Тому просто розділяють собі американські часописи, щоб дізнатися, чи будуть можливості виїзду й на яких умовах. Бо не тільки ці, загрозливі політичні моменти мають вплив на долю скитальців, але й внутрішньо-суспільні. Жити тут щораз важче, праці нема, а та, що є, не ви-стає на прожиток, поміч не

надходить нівідки (американське громадянство вже видно втомлене нею) й тому не дивно, що проявляються щораз частіші випадки дуже важких захворювань на чахотку. Була б тут дуже добра нагода на лікування тієї недуги, бо в Австрії є добрі санаторії, але на це треба хворим мати гроші. Австрійські лікарі, чи санаторії подержуть хворого кілька днів і безпardonно викидуть, бо вони не можуть платити. Щоб усе таки якось заридити тій справі домагаються українські скитальці від ІРО створення окремих лікарів, для Ді Пі. Але, чи ці домагання безправних людей будуть мати які добрі наслідки — то шойно побачимо.

Як дальша доля хворих, так і старших віком скитальців, навіває журбу нашим думаючим людям. Виглядає правдоподібним, що не зважаючи на виїзд скитальців до різних морських держав на основі окремих законів чи постанов різних держав, всетаки поважна скількість буде мусяти залишитися, бо одних не візьмуть до праці, а другим деякі американсько-українські громадяни відкликають видані колись свої афідевіти й гарантії. Що не зміцнуть вони залишитися в Австрії, це певно: Але — що з ними зробити! Найкраще було б подбати задалегідь про приют в якійсь державі. Але хто це міг би перевести й якими засобами?! Це питання розбірали недавно скитальці на своїх зборах, уладжених українським відділом створеної французами установи: "Суспільної Служби" в Інсбруці, що є представником тих скитальців, що живуть поза таборами.

Незавидні скитальчі умови з одного боку, а з другого боку й деяка наша національна несфорність спричинюють уже прориджування серед наших рядів. Після смерті останнього голови тайничкої "Прогреси", д-ра Івана Брика, заслуженого опікуна молоді Гриньовського, трапився в положінні серпня ц. р. в Таборі Ляндеку новий випадок наглої смерті, що скоїла директора гімназії в тому таборі, Івана Декайла. Неожидано зійшов зо світа громадянин перейнятий громадською дисципліною, ревню працьовитістю і особливо великою прихильністю й любов'ю до української молоді. Шкільна молодь несла домовину з останками свого дорогого директора на своїх плечах, вгиналася під тягаром, але не хотіла передати її старшим, сильнішим громадянам. І що з того, що величавим похороном засвідчила таборова громада своє останнє признание доброму громадянинові, чи в численних промовах характеризували промовці якнайкраще прикмети покійного, коли діри, що ця смерть вирвала, вже не можна закрити!

(Докінчення на стор. 3-тій)

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

свое пальто просто на підлогу, дістав свою гумову подушку з наволочкою, дмухнув в неї пару разів, поклав на те місце, де планував покласти свою трохи стамбульну голову; побажав всім добраніч, ліг і заснув передствитанковим сном праведника. З моїх товаришів по нещастю, ніхто і не думав про те, щоб заснути. Засипляючи, я вже кризав сон чуж, як майор знову впав в розпуку, стогнав і важко зітхав, а хтось ладив мені, зазначаючи: От щаслива людина! З таким характером людині „море по коліна“.

(Дальше буде).

ІВАН КРАВЧЕНКО.

Авторські права застережені.

ЧОРНИЙ ВОРОН

(ПРАВДА ПРО СССР)

Всім мученикам і нечисленним жертвам комунізму — присвячує. Автор.

32)

Все це я встиг в одну мить аанотувати в своїй пам'яті.

В двох кроках від мене відірвалася паша якогось мешканця, звідки вийшов неозброєний чорний тип і наказав мені примувати за ним. Я повернувся до енкаведистів і з іронією поглядував їм за безкоштовну мою подорож, пообіцявши, що коли я через пару днів буду дома, то покличу їх на чарку горілки, помахав їм рукою і попрямував за тим типом, який, пропускаячи мене попереду себе, штовхнув мене в спину. Я відчув, як щось в мені закипіло в грудях від такої образи, підступило до гор-

ла і вирвалося: Хіба так штовхують? Ось як! — і з цими словами я його вільною правницею так штовхнув в груди, що він не утримавшись на ногах, відлетів до зачинених дверей і сів, правдоподібно у пав в кутку. На цей шум, з дижурної кімнати вийшов вартовий, тюремний адміністратор — пізніше я довідався, що то був один з трьох помічників шефа в'язниці — теж не озброєний і поцікавився: що сталося?

— Та ось цей „гаврик“ (це він на мене!) вдарив мене, — заскислив енкаведист, витягнувшись в струнку перед шефом.

— Де ти ти навчився такого хамства? Я тільки відплатив тобі за твій поштовх мені, а за твоє хамське слово, я ще тобі додам, — сказав я, штучно простуючи до нього.

Тоді цей вартовий шеф загоридив мені дорогу і злісно так грів:

— Я вас обох покараю за бешкет у в'язниці... Ідіть на своє місце, звернувся він до мене суворо.

— А я ще не знаю, де моє місце, будь ласка, покажіть, — підкреслено ввічливо звернувся я до нього.

Він відкрив переді мною двері праворуч, куди я і ввійшов. Коли двері за мною замкнулися, я почув, як вартовий шеф за дверима реготався, глузуючи з мого „хресника“.

Найменшої напруги електричної жарівка зле освітлювала невеличку камеру, в якій в різних позах сіло і стояло 4-та година ночі. Я з величезним інтересом вдивався в кож-

не обличчя, бажано заглянути в саму глибину душі кожного, щоб дізнатися, що кожний з них думає?

На моє запитання: чи всі вони вже суджені, мені відповіли, що вони такі ж самі, як і я, тобто цієї ночі заарештовані. Мою особливу увагу привував до себе один військовий старшина в ранзі майора, який сидів за столом і був в такій надзвичайній розпуці, що буквально рав на собі волюся і трохи-трохи не бився головою об стіл. Він весь час шепотів: Боже-Боже! Що тільки буде! Ох! Ох! Що буде!...

Я з початку просто подумав: мабуть цей майор спіймався на якомусь надзвичайному злочині і не тільки сам в великій небезпеці, але і всі члени їхньої організації, і тільки він — оцей майор — один, впровадив всю справу...

— Чого ви в такій розпуці? Що сталося? — співчуваючи і щиро запитав я його. Він начебто зрадів цьому за-

питанню і просто вхопився за мене:

— Ви тільки уявіть собі, що буде! Дома залишилися дружина з п'ятьма дітками, — одне від одного менше. Залишилося буквально без копійки грошей... Після мого арешту їх обов'язково викинуть на вулицю з військового помешкання... Що вона буде робити? Одна... з малими дітками... в чужому місті... без родичів або приятелів... Боже! Боже! Що тільки буде! — і він гістерично заридав.

— Та чого ви себе виснажуєте такими темними думками? Давайте спокійно розберемо в цій ситуації і ви самі зрозумієте, що нема жодних підстав для вашої розпуки, — спокійно його заспокоїти, звертаюся я до нього. — Перше, — завтра, після завтра і через тиждень ніхто її не має права викинути з житла. Викинуть тільки тоді, коли ви будете засуджені. Викинуть з військового помешкання, але

дадуть їй приватне. По-друге, навіть тоді, коли ви будете засуджені, то і тоді вона має право на одноразове одержання вашої півмісячної пенсії, а цього їй вистачить на переїзд до матері. Ви можете не боятися мене і повірити мені, що я чесна людина, діставсь сюди випадково і помилково. Скажіть мені по щирості: Ви відчуваєте за собою якунебудь провинку? — запитав я його.

— Ні, не відчуваю жодної провини за собою, — щиро відповів мені він.

І я без жодного хитання повірив йому.

— Так чого ж ви тоді, вибачте, божевільте? Коли ви не відчуваєте за собою будь-якої провини, я щиро вірю в це, то ви незабаром підете геть звідси, — заспокоював його я.

Здається, що мені пощастилося його заспокоїти.

Після цього я вибрав вільне місце в куточку, простилив

Що думав про Америку один англієць 60 літ тому

Ще з часів, коли засновувалися перші колонії в цій країні, народи цілого світу зацікавлені в прийдешній історії. Спроба демократичного управління здавна викликала зацікавлення громадян інших держав. Одним з найбільш знайомих, поважних і разом з тим прихильних, обсерваторів був англієць Джеймс Брайс.

В своїй книжці, „Американське Суспільство“, з 1888 року, Д. Брайс розглядає хити й силу демократичної системи взагалі й американського уряду зокрема. Чимало питань, на які він звернув увагу тоді, є актуальними й тепер.

Одною з найбільших недоманг, які він помітив в Америці, це загально низький рівень політичного життя. Оскільки влада творилася на тому принципі, що пересічний громадянин є спроможний займатися кожною справою, що може виникнути, то природно, що люди не вимагали від державних урядовців особливої кваліфікації. Хоч цілий нарід був відданий своїй Республіці і був готовий на всякі жертви для неї, проте, здається, не усвідомлював, що йому потрібні досвідчені, розумні державні мужі, обізнані зі справами держави.

Пересічний громадянин може займатися тільки широкими, загальними справами, особливо тими, що торкаються моральної сторони дотичної справи. Саме в таких справах можна викликати широке зацікавлення громадянства. На його думку, є небагато осіб, які були би компетентними займатися складними справами економічних, політичних та міжнародних взаємовідносин. Внаслідок того, провідники, які рідко коли своєю підготовкою стояли вище свого оточення, не могли належно й повно виконувати покладені на них обов'язки.

Брайс вказав, що найбільшим недостатком американської системи було те, що група осіб могла використовувати уряд для своїх приватних цілей. Він радив американцям виставляти на чільні становища осіб здібних, надзвичайних, добре кваліфікованих, бо саме структура американської демократії була настільки сильна, що усувала всяку небезпеку надужиття влади навіть найбільш блискучими особами.

З другого боку, автор говорить про те, що зробило Америку сильною. Перш за все сталисть. Американці — дуже прив'язані до своєї форми державного життя. Коли він говорить про потребу реформи, то це про якісь радикальні зміни; обговорює деталі, припускаючи, що основна

структура залишається тою самою.

Оскільки закони країни творяться самим народом для його охорони, люди підпорядковуються їм. Політичні ідеали також мають охорону. Наприклад, хоч свобода преси не раз вживалася не на добро, а на зло, проте американці вперто стоять на тім, щоби ту свободу не обмежувати, бо і сама свобода була б zagrożена. Часом така тенденція доводила до надужиття, але при кінці це виходило на добро загалу.

Одною з великих заслуг американської влади, як писав Брайс, було те, що вона опиралася на встановлення законів, правил, а не на урядовців. Тому державні урядовці рідко кои могли наважувати свої погляди людям.

Д. Брайс вірив, що в цій країні майже не існували класи з політичними завданнями. Хоч якраз на той час починалися робітничі заворушення, проте не було глибоко-вкоріненої, довго-плеканої ворожнечі міжкласової і зачеплені справи можна було поладити без великих труднощів. Відсутність класової ненависті давала можливість народові в часі небезпеки об'єднатися під проводом уряду. Наприклад в часі війни тут не було би такої ворожнечі, яка бувала в багатьох країнах Європи між правлячою класою та громадянством. Другим джерелом єдності в часі якоїсь кризи є той факт, що меншість, по закону, приймає рішення більшістю. В критичні часи американський уряд може рахувати на довіру цілого народу.

Характерним для американського народу було те, що його політичні інституції були продуктом економічних та соціальних умов і відповідали устрою суспільства. Коротко кажучи це була система, яка мала тривати довго тому, що Конституція була написана для задоволення потреб і інтересів цілого народу.

„Американське Суспільство“ було написане в 1880-х роках. Горожанська війна скінчилася якраз перд тим. Поширення індустрії та початки робітничих, добре кваліфікованих, бо саме структура американської демократії була настільки сильна, що усувала всяку небезпеку надужиття влади навіть найбільш блискучими особами.

Загальна Рада.

ЗА ЗАЛІЗНОЮ ЗАСЛОНОЮ.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Як їх подають совєтські джерела).

„ІЗМАЙЛИЩИНА ПЕРЕД ЖНИВАМИ“

Під таким титулом умістили „Ізвестія“ з 24. 6. допис з цієї області з якого подаємо наступне: „В одноосібній володінні на Ізмайлищині лишилось не більше 0.1% упрвної землі. В першій часті молодим колхозам було тяжко. Двохрічна посуха відбилася поважно на їх господарствах. Від пересічного колхозника до голови артілі всі знають, що добрий врожай завдячують вони передусім МТС. (Які й полишають з нього селянам дуже небагато). Зібрати збіжжя в найкоротші речинці і без втрат, та виконати передвирішених поставок збіжжя в найкоротші речинці і без втрат днів вироблених МТС. В приготуванні до жнив є багато поважних хиб. В багатьох колхозах є цілком справні молотилки, але нема ремінних пасів до них, яких виробити там неможливо. В більшості артілей бракує цілком мішків. Неможна зробити навіть грабель, бо нема місцевих дерев. Керманічі колхозів звертались багто разів до „Укрпартресу“ (Українського споживчого товариства) з проханням довести хліборобського знаряддя, але їх не вдоволялося. Бракує й резервних частин до машин. Своєї бази „Автотракторзбук“ не має, а з Одеси сюди майже нічого не доходить. Доходить лише швидко й певно українське збіжжя до московських хижаків в такій мірі, що селянство за тяжку працю майже нічого не має і голодує при найменшій неврожаю.

БЕЗ ДАХУ НАД ГОЛОВОЮ.

(УБІ). Із листа, поміщеного в „Правді“ (21. 6), виходить, що „Донмашстрой“, якому поручено відбудову Ново-Краматорського машинобудівельного заводу ім. Сталіна, за 1946-1947 р. недодав заводів 41,000 кв. метрів фабричної площі й 20,000 кв. метрів житлової площі. Після визволення Донбасу „Донмашстрой“ не відбудував жодного житлового або культурного приміщення. Не попрацювала робота тресників, але був примушений 1,000 відправити на другі будови (так у СССР виглядає „добровільна“ праця робітників).

„ІДЕ ЧАВУННИЙ РЕНЕСАНС“

(УБІ). У половині червня в Сталіно (Донбас) відбулася конференція металургів Вівдня й Центру — за совєтською офіційною термінологією — з участю міністра дорної металургії СССР Тевосяна, Хрущова й інших достойників. Із звіту міністра Тевосяна виходило, що за першу половину 1948 року металургійна продукція сильно збільшилася в порівнянні з минулим роком. Так продукція сталі збільшилася на 81%, чавуна на 61%. (Ці дані про зріст металургії дають багато до думання, коли одночасно читається про великий брак предметів щоденного вжитку). Крім цього, на думку Тевосяна, українська металургія має ще перед собою великі не вичерпані можливості.

Тевосян і учасники дискусії вказували як на головні завдання українських металургів: піднесення трудової дисципліни й зменшення собівартості продукції та врешті піднесення норм виробітку.

ПАМ'ЯТНИК ЛЕНІНУ.

побудовано в містечку Тетіїв, Київської області.

ГАЗОПРОВІД ДАШАВА-КИЇВ підведено вже до Тернополя. На осінь ц. р. передбачено закінчення будови.

(Промінь).

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На кампанію, яку веде УКК в цілі зібрання \$50,000, надіслано такі жертви:

Дітройт і Гемтремк, Міш.: Український Демократ. Клуб переслав \$100 як чотиромісячну жертву по \$25, а члени Клубу зложили на лісти 937, 938 — \$32, разом \$732; П. Кізем, секр. від. 292 У. Н. Союзу, зі збірки на лісту 913 — \$20. Разом прислано \$152, а що передтим було проголошено \$1,867, то разом досі вилнуло \$2,019.

Філадельфія, Па.: Відділ Українського Конгресового Комітету \$60, а що передтим було проголошено \$1,407, то разом прислано \$1,467.

Нью Йорк, Н. Й.: П. Кучма переслав від Тов. Дністер, від. 361 У. Н. Союзу, \$235; Марія Калина зібрала на лісту 1,526 — \$10.50; від. 141 У. Н. Помогі з каси \$25, а зі збірки на лісту 276 — \$31.50, разом \$56.50; В. Коваль зібрав на лісту \$37.50; Союз Українок, від. 1, \$50; Стефа Абрагамова \$10. Разом прислано тепер \$399.50, а що попередньо було проголошено \$512.15, то разом досі прислано \$911.65.

Пітсбург, Па.: Українська Народна Поміч \$100; Український Горожанський Клуб \$50, разом \$150. А що передтим було проголошено \$410, то разом досі прислано \$560.

Джерзі Сіті, Н. Дж.: Ксенія Сай \$5, а що передтим було проголошено \$414, то разом досі прислано \$419.

Нортгемптон, Іа.: Збірка на лісти 45, 46, 1,631, 1,348, 1,349 — \$255.50; Бр. св. Миколая, від. 18 Провінції, \$10, а Клуб цієї самої назви \$15, разом \$25; від. 318 У. Н. Союзу \$10. Разом прислано суму \$290.50.

Елізабет, Н. Дж.: М. Сухорський, секр. від. 3 У. Н. Союзу зі збірки на лісту 992 — \$70.11, а С. Могила зі збірки на лісту 657 — \$43, разом \$113.11. А що передтим було проголошено \$31, то разом прислано досі \$144.11.

Толідо, О.: Зі збірки на лісту 1,255 від. 167 У. Н. Союзу, що її переслали Д. Медведський, І. Кузьматичський і С. Гавриляк, прийшло \$125.

Пітсфілд, Месс.: А. Маланчук переслав \$111.71 зі збірки на вічу, що відбулось 22. серпня. Колчестер, Конн.: о. Богдан Іжак зі збірки між парафіянами укр. катол. церкви \$60.

Асторія, Н. Й.: Збірка на пікніку від. 5 У. Н. Союзу \$57.56, а що передтим було проголошено \$107, то разом прислано \$164.56.

Бронкс, Н. Й.: В. Морозович,

УКРАЇНКА УЧИТЕЛЬКОЮ ДО НІМЕЧЧИНИ.

Дітройт, 1. вересня. — Нині відїхала з Дітройту до американської окупаційної зони Німеччини учителька, панна Оля Е. Шустер (Шустакевич), щоб там обняти заряд одної з американських державних службовців та військового персоналу. Панна Оля Е. Шустер є донькою п-ва Миколи і Юлії Шустакевичів, довголітніх директорів українських щоденних радієвих програм у Дітройті. Вона є членкою Українського Народного Союзу, відділ 183 (Клуб „Мазепа“), а теж активною членкою Клубу Українських Університетських Абсолютів Дітройту. Виїхала в групі 420 американських учителок і учителів, вибраних Военним департаментом у Вашингтоні з-поміж тисяч аплікантів з усіх сторін Злучених Держав. Зо стейту Мішген було вибраних 20 учительських сил, а з міста Дітройту дві. Покинула вищі студії в Чедсі Гайскул, університетські у Веїн Університеті в Дітройті, а до ступня магістра приготувалася в Шікаго Університеті. Від років брала живу участь в українським громадським житті своїми сольовими виступами на концертах та фортепіановими акомпанієментами. Головну прислугу зробила панна Оля Е. Шустер українській справі своїми численними лекціями на українські теми та виступами з українською піснею серед американців так з рамені „Інтершенал Інститут“ (Y.W.C.A.), як і перед учительськими зібраннями. Від кількох років була президенткою Американського Учителя П. Мигаль зі збірки на лісту 420 — \$19, разом \$81.

Венеуеля, Пол. Америка: М. Тічерс Асоційшен“.

Прислані тепер жертви ви- 067.91, то всі жертви надіслані носять \$1,975.98, а що перед- досі в цій кампанії вносіть тим було проголошено \$8, \$10,043.89.

Вже можна замовляти Календар У. Н. Союзу на 1949 рік.

В наступному 1949 році припадає 55-та річниця з дня за- ложення Українського Народного Союзу. З цієї нагоди Голо- вний Уряд У.Н.С. рішив видати ювілейний Календар-довідник У. Н. Союзу на 1949 рік, що крім звичайних календарних ма- теріалів матиме теж основні енциклопедичні інформації про У. Н. Союз, про Америку і Україну та про українців у цілому світі і про всі ділянки їх життя та творчості, як теж багатий літературний відділ. Календар вже є в підготовці і мав би появи- тись вже з кінцем жовтня цього року. До співпраці в його редакції запрошено найкращі українські сили, як теж представників українських громад з усіх країн і континентів. Цей великий Календар-довідник мав би бути далішим поши- ренням та доповненням відповідних видань У. Н. Союзу, що появилися досі. Він повинен стати настільною книгою ко- жного українця в Америці і закордоном, необхідною в праці і надозвіллі. В Календарі кожний українець матиме всі най- більш необхідні інформації і цей Календар подуманий справді як довідник і розрадинок кожного. Незважаючи на великі кошта видання, вартісних матеріалів та багатих ілюстрацій, ціну Календаря встановлено тільки на один долар за при- мірник. Проте, з огляду на великі кошта друку і паперу, Календар появиться тільки в обмеженій кількості і тому хто хоче запевнити собі його одержання, повинен негайно випов- нити подане внизу замовлення та вислати його разом з на- лежитістю до Адміністрації „Свободи“ на подану внизу адресу. Це повинні зробити не тільки члени У. Н. Союзу, але й весь широкий загаль американсько-українського громадянства, бо Календар У. Н. Союзу на 1949 рік це буде справді настільна книга для кожного українця. Тільки негайне замовлення може забезпечити вам її одержання. Тому поспішайте з висилкою замовлення. (Прохаємо витягти, чітко виповнити і негайно разом з належ- ністю переслати на адресу „Свободи“).

ЗАМОВЛЕННЯ НА КАЛЕНДАР У. Н. СОЮЗУ НА 1949 РІК

До Адміністрації „Свободи“
Р. О. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Я, _____, замовляю

(Ім'я і прізвище)

оцим Календар У. Н. Союзу на 1949 рік в кількості _____ примірників і на ту ціл пересилаю чек (моні ордер) на суму \$ _____ як належитість по \$1.00 за примірник.

Підпис (писати по-англійськи).

Адреса: _____

ТЕПЕР УЖЕ ЗАВВАЖУЮТЬ КРАСУ!—Тому три роки американські воєняк так не навиділи Японію, що не хотіли глядіти ні на японців, ні на їхню країну. Нині у вільних хвилинах подорожують і оглядають країну та подивляють її красу, як це бачимо на цій картині.

Товариство Українсько-Американських Горожан Західної Пенсильвенії

Отсін запрошує українське громадянство на

ТЕСТИМОНІЯЛ БЕНКЕТІБАЛЬ

в честь

John Michelosen

New Head Coach Pittsburgh Steelers
Professional Football Team

В НЕДІЛЮ, 12-го ВЕРЕСНЯ 1948 Р.

В WILLIAM PENN HOTEL
PITTSBURGH, PA.

Початок 6:30 ввечір.

Вступ \$7.50 з податком.

Конвенція американсько-української молоді в Акрон

(Докінчення зі стор. 1-шої).

президента Колумбійського університету в Нью-Йорку, щоб мати до діла з вихованням молоді. Три роки вже пройшло від того часу, як закінчилась друга світова війна, але замість до миру, світ з кожним днем знову наближається до війни. Америка воювала з глибокого сентименту і співчуття до людства, але проблема світового миру є теж її обов'язком. Сьогодні політику Гітлера продовжує Кремль і для кожного ясно, що кінцевою ціллю тої політики є війна. В таких обставинах мир можна вдержати тільки силою і тільки силою можна буде його встановити. З того мусить собі поробити відповідні висновки і американська молодь, перед якою стоїть практичне завдання оборони миру і оборони країни. Для виконання того завдання бесідник накреслив для молоді такі шляхи: 1. Зголосуватися до армії, невідомо чи в авіації; 2. Свідомо працювати в оборонних цілях всіх наших господарських ресурсів; 3. Піддержувати визвольні змагання України, вбаючи в них боротьбу за мир; 4. Бути активною складовою частиною політики нашого американського уряду та на кожному кроці і всіма способами засвідчувати нашу готовість і ршучість в змаганні до миру. (Доклад п. Лисогіра буде надрукований в оригіналі в в одному з найближчих чисел Свободи).

ДЕМОНСТРАТИВНЕ УСУНЕННЯ ЗІ ЗАЛІ ЧЕРВОНОГО ПРАПОРУ.

Після доклада Р. Лисогіра на залі заіснував випадок, що став символом конвенції та відбивав широким відгомном в місцевій американській пресі. Діло в тому, що обслуга готелю між прапорами об'єднаних націй вивисила з балкона теж два союветські прапори: червоний зі серпом і молотом та п'ятикутню зірку Союветського Союзу і такий же з додатком літер УРСР — підсвіткою України. Степан Шумейко, голова Конгресового Комітету і ген. секретар ПАУ Конференції, поставив формальний вимог, щоб ці прапори усунути зі залі, відповідно мотивуючи свою пропозицію. Іван Панчук, голова Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, пропозицію підтримав та доповнив мотиви. Пропозицію прийнято оплесками та передано її до відома заряду готелю. Народи, докищо, продовжувалися. Але як пройшов деякий час і прапори все ще висіли, тоді С. Шумейко знову пригадав свою пропозицію. На цю тему забрав ще слово д-р Вахна з Віндзор, Канада, і у висліді прапори знято та демонстративно винесено зі залі, не дождаючи вже готелевої обслуги. Факт — як згадано — став символом цілої конвенції в американському навісвітленні. Місцевий „Джорнел" подав вістку про цю подію на першій сторінці та під великим сенсаційним заголовком, ілюструючи її теж фотографією, як Михайло Задорецький з Клівленду та Юрій Кулик з Нескіганінг, Па., виносять цей прапор.

ЛОЯЛЬНІСТЬ І ДЕМОКРАТІЯ.

Інтересний доклад проф. С. Мамчура з Вейкського університету.

Політична активність американських українців в українській справі видиває проблему лояльності. Як далеко і до якої міри можна працювати американському громадянину для української справи, щоб не ввійти в колізію з лояльністю до своєї американської країни. Чому вириває цей запит взагалі та який під цим оглядом досвід минулого? Це головні проблеми, що їх заторкує проф. С. Мамчур в своєму докладі, справді знаменитому під кожним оглядом. Проф. Мамчур — як він це виразно підкреслив, не має окремої конкретної причини до цього доклада. Він теж окремо підкреслив, що американські українці своєю роботою в користь української справи не тільки не порушують своєї лояльності до Америки, але часом її ще цим власне і підтверджують. Проте, кожна активність в закордонній справі криє в собі „потенцію нелояльності" до своєї країни і це власне, було головним мотивом цього корисного доклада. Проф. Мамчур говорив на підставі досвіду, що він його здобув, працюючи в цій власне діяльності для департаменту справедливості. Його слова мають тим більшу вагу і значення, що він — як це опісля пояснив п. І. Іванчук з Дітройту — є наскрізь і вповні лояльний теж до українців та української справи. Цей доклад та незвичайно товариська поведінка проф. Мамчура з усіма, як і його поява та знаменитий дотеп, крім активної участі в даліших нарадах, зробили його одним з найбільш популярних учасників конвенції. Докладний зміст його доклада буде надрукований в одному з найближчих видань „Свободи".

ПРИВІТ З ЕВРОПИ.

Після доклада проф. Мамчура, предс. В. Бакад доручив секретарці відчитати привіт для конвенції від українських студентів з Німеччини. Володимир Коваль-склав привітання від створеної новими імігрантами Української Студентської Громади в Нью-Йорку.

СОЦІАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ І НАША МОЛОДЬ.

Виступ Михайла Задорецького „Доклади Р. Лисогіра і проф. Мамчура — це був „біг воедж ераунд ди ворлд", а як говоритимуть конкретно про соціальні проблеми нашої молоді" — почав свій інтересний, переплітаний дотепами доклад Михайло Задорецький, потверджуючи, що його не без причини назвали „збиточником з Огайо". Він заторкнув та з'ясував цілий ряд соціаль. проблем молоді та закінчив серіозними спостереженнями і висновками щодо поведінки молоді, якою вона видає свідомство не тільки сама собі, але й своїй громаді та своєму народові.

Незвичайно річово і серіозною дискусією над рефератами, в якій забирала голос велика кількість делегатів, закінчено перший день наради цієї пам'ятної конвенції. Ввечері відбулися привітальні танці

у великій залі Іст Маркет Гарденс.

ДРУГИЙ ДЕНЬ КОНВЕНЦІЇ.

В другому дні конвенції, в неділю 5. вересня, не було наради, а весь день (і ніч теж) пройшов — рано на участі в церковних відправах, після полудня на музично-танцювальному фестивалі і ввечері на бенкеті та формальних танцях. Тільки під час бенкету голова ЗУАДКомітету, та один з провідників цієї організації молоді, Іван Панчук з Дітройту, вголосив промову про „Проблеми нової імміграції". В полудневих годинах відбулися збори Т-ва Українських Професіоналістів, про що буде окреме звітлення на сторінках цього щоденника.

ВЕЛИЧАВИЙ МУЗИЧНО-ТАНЦЮВАЛЬНИЙ ФЕСТИВАЛЬ.

Влаштований з нагоди конвенції музично-танцювальний фестиваль був гідним зовнішнім культурним виявом нашої молоді. На програму фестивалю, що відбувся в найбільшій концертній залі Акроу та почався в годині 2-гій після полудня, склалися виступи найкращих мистецьких сил нашої молоді: українського чоловічого хору з Шикаго під диригуванням проф. Олександра Юрченка, Дівочого Хору з Дітройту під провідом Стефанії Андрусевич та Хору Української Молоді митрополітальної округи Нью-Йорку і Нью-Джерсі під провідом Степана Марусевича, що виставив Ніщинського „Вечерниці". Зі сольовими точками виступили оперна співачка Марія Полянська-Лисогір з Нью-Йорку, що грає теж роллю вдови у „Вечерниці" та скипачка-виртуозка Донна Греско. На фортеп'яні аккомпаніювала Ольга Дмитрів, що була головним керівником цілої імпрези. Точне звітлення з фестивалю та його оцінку доводиться, з браку місця, відкласти на пізніше. Стверджуємо тільки, що цю імпрезу, як щодо програми так і її виконання, наша молодь перевищила сама себе, встановлюючи новий рекорд своїх успіхів під цим оглядом. Привітних на імпрезі біля 2.500 осіб. Заслуга в цьому однакова, як виконавців програми, так і організаторів імпрези та місцевого конвенційно-фестивального комітету, з Ольгою Зепко на чолі та головним керівником імпрези, Ольгою Дмитрів.

БЕНКЕТ ТА ВИСТУП ІВАНА ПАНЧУКА.

Цього самого дня в год. 6:30 ввечері відбувся офіційний конвенційний бенкет та забава після нього. На бенкеті, що його почато і закінчено молитвою, прийнятим представлено провід ліги Молоді, місцевого конвенційного комітету та цілий ряд гостей. На цьому ж бенкеті голова ЗУАДКомітету, адв. Іван Панчук з Дітройту, виступив з докладом-промовою на тему українських скитальників та наших допомогівих завдань. Промова адв. І.

Панчука в обороні українських скитальників та для допомоги їм ще більше піднесла шляхетні тенденції конвенції та надала теж окремого благородного і ідейного характеру й самому бенкетові. Цей інтересний виступ голови ЗУАДКомітету буде надрукований в цілості в одному з найближчих видань цього щоденника. Після бенкету молоді забавлялася пізно в ніч.

ТРЕТІЙ ДЕНЬ НАРАД.

Третій день конвенції був в цілості призначений на ділові справи Ліги та на вибір її нової езекутиви. З докладами на культурні теми виступили ще дві прелетентки, Ольга Задорецька з Вашингтону, що — як свого часу повідомлено — докладе багато старань та енергії для влаштування в столиці української мистецької виставки, та Меланія Мілянович, культурний референт Ліги і одна з найбільш активних представниць і робітниць молоді власне в культурній галузі. Зміст їх докладів буде переданий в даліших числах Свободи.

ЗВІТИ І ДИСКУСІЯ.

З черги члени езекутиви Ліги склали звіти з своєї діяльності, з яких виразно діяли енергія, вміння та велика активність. Протягом відносно короткого часу після відновлення діяльності Ліги по другій світовій війні, ця організація прямо „на очах" росте, кріпшає та вибивається на передове місце в громадському житті, охоплюючи щораз ширше кола молоді. Звіти дорадників та представників місцевих організацій молоді з різних осередків були черговим доказом цього факту. Над звітами відбулася інтересна дискусія, висловлюючи цілий ряд справ та доповнюючи їх.

РЕЗОЛЮЦІЇ.

Резолюційна Комісія в складі: Степан Шумейко, професор Степан Мамчур, адвокат Іван Панчук, Юсип Лисогір та адвокат Володимир Майкелсон, протворила проект резолюцій, в яких з'ясовано платформу, в якій становить конвенції та ставились проблем загально-американського та американсько-українського порядку. Резолюції, що їх прийнято одностайно, будуть проголошені окремо в їх офіційній формі.

ВИСТУП КОНГРЕСМЕНА ВОЛТЕРА ГЮБЕРТА.

В міжчасі голова Ліги, Данило Слободян, представив конвенції конгресмена 14-го дистрикту, Волтера Гюберта, що з черги вголосив своє привітання конвенції, про яку довідався з преси. „Ви є молоді американці — говорив конгресмен — Ваші предки приїхали до цієї країни і допомогли її збудувати, я вірю, що ви вмієте теж і боронити цього, що збудували ваші батьки спільно з усім американським народом". Закликом до свідомої праці та оборони наших американських принципів демократії і свободи, кон-

ШУМАН СТОРИВ НОВИЙ УРЯД ФРАНЦІЇ.

Париж, 7 вересня. — Після довгих вагань та переговорів з представниками поодиноких партій, Роберт Шуман наостанці таки створив уряд. Він сам залишається прем'єром та міністром закордонних справ. Уряд склав декларацію про свою політичну лінію, яку публікує опінія, головною робітництвом, мали прийняти „жолодно".

гресмен Губер закінчив своє привітання від грімку овацією привітаних.

ВИБІР НОВОЇ ЕКЗЕКУТИВИ, ФОРМАЛЬНОСТІ І ЗАКІНЧЕННЯ.

Завершенням цих ділових нарад були такі ж ділові вибори нової езекутиви Ліги, склад якої подано на іншому місці. З формальних справ рішено ще скористати з приміщення УККомітету та ПАУКонференції в Нью-Йорку і встановити там постійну адресу і „файл" Ліги, що досі була „Ді-Пі", скитаючись, звичайно з місця на місце відповідно до адрес кожноразно вибираних членів езекутиви. Під час конвенції помітний був „рух" щодо місця чергової конвенції, бо кожна група хотіла б мати її в себе. Група найорської молоді виявила це навіть вивішенням з балкона відповідного великого транспаренту. Справу передано до вирішення нової езекутиви. На закінчення забирали ще слово поодинокі члени „старої" і нової управи, що раз виступила з коротким зверненням голова Конвенційного Комітету, Геневефа Зепко, а предсідник конвенції, Володимир Бакад її формально закрив.

Відспівання українського і американського національних гімнів закінчило цю велику громадську і культурну імпрезу американсько-української молоді, що напевно на завжди залишиться в пам'яті її учасників і свідків та буде записана в історію американських українців, як одне з найбільш їх сильних досягнень.

ВИПРОДАЖ КАЗОК-БАЙОК

- Надзвичайний Злодій. Детективний роман М. Старка, в півтвердій оправі, 262 сторін — 85 ц.
- Казки Вільгельма Гауффа. Частина I. — 6 оповідань з малюнками; сторін 128 — 60 ц. Частина II. — 5 оповідань з малюнками; сторін 128 — 60 ц.
- Казки Бехштейна. Частина I. — 29 оповідань з малюнками; сторін 160; в твердій оправі — 50 ц. Частина II. — 34 оповідань з малюнками; сторін 112; в твердій оправі — 50 ц. Конан Дойль: „Знак Чотирьох" — гарне оповідання; сторін 190; в твердій оправі — 75 ц.

Всі разом за ціну \$2.00

Ці прегарні казки-байки й оповідання маєте нагоду набути тепер по знижених цінах. У вільний час будете мати щось веселого прочитати і своїм дітям розказати.

Замовлення слати на адресу:

„СВОБОДА"

81-83 GRAND STREET, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗБОРИ ВІДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БОФАЛО, Н. Й. — Три-квартальні збори Бр. св. Івана Христителя, відбулися в неділю, 12. вересня, в годині 2. пополудні, в галі парохіальній, 158 Джермен Стр. — М. Гнатик, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. ім. Івана Франка, від 146, повідомляє членів, що збори відбулися в неділю, 12. вересня, в годині 1. пополудні, в У. А. Осередку, 2965 Карпендер ул. Маємо важні справи до рішення. — П. Андрушків, секр.

БРУКЛІН, С. Й. — Тов. Запорозька Сім. від 325, повідомляє своїх членів, що-квартальні збори відбулися в п'ятницю, 10. вересня, заочно в годині 8. ввечір у своїй галі. Простімо всіх членів явитися і вирішити свої вкладки до Тов. і У. Н. Союзу. Догадуємо члени будуть сценаріями. Приведіть нових членів і вийдіть до Тов. і У. Н. Союзу, бо кампанія уже скоро скінчиться. — Уряд Тов.

ШКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Бр. св. Юрія, від 379, відбулися 12. вересня в годині 12:30, в Союзівім Домі. Прохасмо членів явитися на збори для погодження важних справ. Залігаючи з вкладами членів просимо вирішити всі належності. Хто з членів і не-членів бажає одержати ювілейний календар У. Н. Союзу на 1949 рік, хай негайно вишле 1 дол. на руки Д. Шоркаву, 2234 W. Chicago Ave. — В. Пилипів, предс.; М. Семків, кас.; Д. Хорканів, фін. секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ КАЗКИ

В книгарні „Свободи" можна ще дістати по знижених цінах такі народні казки:

НАЙКРАЩІ ЗАГАДКИ І ЗАБАВИ для старих і молодих — 20 ц.

ЗБІРКА ПОВІСТОК РОЗМОВА ПОЛЯКА З РУСИНОМ — 10 ц.

ПРИКАЗКИ Евгєна Грібінки з малюнками — 20 ц.

ЯК МУЖИК ХОДИВ ДО ЦАРЯ ПРАВДИ ШУКАТИ ІНШІ ОПОВІДАННЯ — 15 ц.

РИСЬ-МАТИ. — БРАТ І СЕСТРА В ЛІСІ з 8 малюнками Ю. Магальського — 20 ц.

ЦАРІВНА-ЖАБА з 5 малюнками Ю. Магальського — 20 ц.

ПРИПІЗНЕННЯ МОСКОВСЬКИЙ ПАППОРТ, Марк Тасєн, переклад з англійського В. Держипука — 10 ц.

ІСТОРІЯ О ЗОЛОТОКРИЛІМ ЛІЦАРІО — 10 ц.

Всі ці гарні оповідання разом тільки \$1.00.

Замовлення справ з належністю слати до:

„СВОБОДА"

P. O. BOX 346

JERSEY CITY 3, N. J.

З Канади належить платити тільки американською валютою.

ЯОНГСТАВН, О. — Бр. св. Івана Христителя, від 230, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбулися в неділю, 12. вересня, в годині 3. пополудні, в своїм власнім домі, 914 Френклін Евен. Просімо всіх членів бути привітними на тих зборах, бо маємо важні справи до вирішення. Привітність кожного члена коначна. — І. Павловський, секр.

ШКАГО, ІЛЛ. — Тов. Запорозька Сім. від 251, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбулися в неділю, 12. вересня, в годині 12, в церковній галі. Просімо всіх членів явитися на ці збори, бо буде звіт з пішки. — За уряд: А. Южа, предс.; Р. Керик, секр.

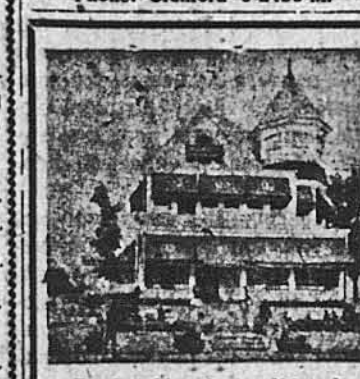
ГАМТРАМК, МІШ. — Місячні збори Тов. ім. Маркіана Шапкевича, від 94, відбулися в неділю, 12. вересня, в год. 1:30 пополудні, в салі Укр. Дем. Клубу, 2376 Грейлінг ул. Просімо членів прийти на збори. — Т. Судомір, рек. секр.

ПОШУКУВАННЯ

Пошукую АНДРІЯ СПІГАНА з пов. Ярослава, МИКОЛУ І АННУ РОСОВСЬКИХ з пов. Перемішль. Мають бути в Брукліні. Хто про них знає, або вони самі, зголосіться до І. Хоми, с/о Сурма, 11 E. 7th St., New York 3, N. Y. Шукає їх ЄВГЕН КОПІЦЬКИЙ.

РЕАЛЬНОСТІ

НА ПРОДАЖ ДВО-ФАМІЛІЙНИЙ дерев'яний дім, 5 і 4 руні, під ч. 117 Lake St., Jersey City, N. J. Голоситися до властей: W. ANTHONY ONYSKY, 249 W. 12th St., Cranford, N. J. Phone: Cranford 6-2430-M.

Comfortably air conditioned
Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
and IRVINGTON, N. J.
Esoox 5-5555
OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО

Завжди ЩАДІТЬ дещо з вашого забезпечення. Ми уладуємо прекрасні ЦІЛІНІ ПОХОРОНИ за \$150.00
У випадку смутку в родині клієнта:

KAIN MORTUARIES, INC.
Найбільший український погребовий зарядчик в Америці
S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4646

— or —
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
86 ELIZABETH AVENUE
NEWARK, N. J.
Phone Bigelow 3-6762
225 WEST JERSEY STREET
ELIZABETH, N. J.
Phone: EL 2-3611

ІВАН БУНЬКО

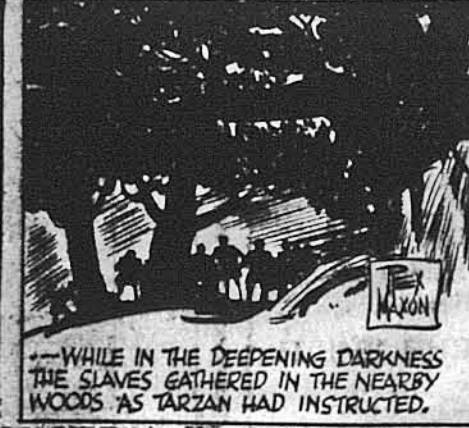
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребам по \$150
ціні так низькій як
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 8th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в БРОНКСІ, БРОУКЛІНІ, НЬЮ-Йорку і ОХОЛІНІ
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
Branch Office and Chapel:
707 PROSPECT AVENUE
(Cor. E. 155 St.)
Bronx, N. Y.
Tel.: MEtrome 5-5577

На загрозу Гідзела Недда

ударил его завзято в уста...

...и заки розлючений капітан

міг прийти до себе, вона вибігла на двір дверми.

З лютим криком Гідзел вис-

кочив за нею...

...а серед западаючої темря-

ви невідомі зібралися в недалеких лісах, так, як це їм до- ручив Тарзан.